

Transfarm – pioneeri ja maailmanvalloittaja

Hämäläinen maatalouskoneiden maahantuontiyritys kehittyi 35 vuodessa merkittäväksi vientiyritykseksi ja hallitsee nyt peräti neljänneistä kuminan maailmanmarkkinasta. Transfarm on maanparannuksen uranuurtaja niin, että siinä voittavat kaikki: sopimusviljelijä saa satotuottojen lisäksi tärkeää kasvuvoimaa monivuotisesta ja hiiltä lataavasta viljelykasvista, kuminan viljely on pois kotimaisesta bulkkiylituotannosta ja myös Suomen valtio hyötyy tuotannosta, joka lisää vientiä. Transfarmin historiasta, kuminan ja öljyhampun mahdollisuuksista ja ominaisuuksista kertoi Kanta-Hämeen agronomien vuosikokouksessa Oitissa yrityksen toimitusjohtaja Jyrki Leppälä 23.10.2025.

Velvoitekesannointi avasi tietä kuminalle

Kuminan viljelyn ja viljelyttämisen käynnistymistä eivät buustanneet EU tuet tai kehittämishankkeet. Sen sijaan velvoitekesanto, mihin hyväksyttiin muita kuin ylituotantokasveja, teki tilaa myös kuminalle, mitä Jyrkin isä tuolloin kokeili. Toinen paljon kiinnostusta saanut kasvi oli tuolloin hunajakukka. Ns. hömppäheinästä ei silloin puhuttu, huomautti Leppälä.

Markkinaa haettiin ”käsityönä”

Aluksi kuminalla ei ollut selkeää markkinaa. Sitä vastaanotti herttoniemeläinen leipomo, mutta pian selvisi, että pienten nyssäköiden tuottamisessa tulee nopeasti rajat vastaan. Siispä marssittiin Ulkomaankauppakamarille ja alettiin etsiä kuminalle ostajia. Saksa oli tärkeä markkinamaa jo silloin, ja vaikka sähköpostia tai internettiä ei silloin ollut, ja kauppasuhteiden luomisessa tarvittiin silloin – ja tarvitaan edelleen- kontakteja, luottamusta ja työtä. Yhteydenpito tapahtui perinteisenä kirjepostina.

Kuminan kysyntä oli aluksi hyvä, ja hinta oli kohdallaan. Ensimmäisenä vuonna sattui olemaan myös satoisa tuotantovuosi, joten erää riitti kerättäväksi ja laivattavaksi Eurooppaan. Hyvä noste ei kaatunut edes erien väliseen laatuvaihteluun. Seuraava kasvukausi opetti kuitenkin tärkeän läksyn: vuodet eivät ole veljeksiä ja tuotannon tulee vastata sovittua, vaikka sadot eivät aina olisikaan edes keskimääräisiä. Myös ostajan vaatimukset laadusta ja se tasaisuudesta kasvoivat. Heti ensimmäisen vuoden jälkeen alettiin tehdä viljelysopimuksia, sadon vastaanotto ja kunnostus otettiin omiin käsiin ja ajan myötä on myös ryhdytty varastoimaan hyvän satovuoden tuotantoa ja kehittämään toimintaa. Viljelijöille järjestettyjä tilaisuuksia onkin säännöllisesti ja Transfarmin asiakaslähtöisyys ja viljelijöiden tuki näkyy myös alan messuilla.

Vastaanotto Riihimäellä

Tällä hetkellä Transfarmin ensimmäisessä yksikössä Riihimäellä on 2 lajittelulinjaa Kuminalle. Myös hamppu vastaanotetaan Riihimäellä ja se tulee Oittiin suursäkeissä. Kuminan satotaso ei häpeä eurooppalaista, mutta sen lisäksi kuminan laatu hyötyy Suomen pitkästä päivästä, joten kuminan viljelyllä ja viennillä on luontaisesti kilpailukykyinen asema. Väliin on vain tarvittu rohkeutta kulkea vastavirtaan ja toimia suunnitelmallisesti.

Kuminan viljelyttäminen teki kirjaimellisesti tilaa myöhemmin alkaneelle öljyhampun sopimustuotannolle, kun varastointitilaa hankittiin edullisella vuokralla Oitista. Aluksi vuokrattiin vain osa tarjolla olevasta hallitilasta ja myöhemmin ostettiin koko kiinteistö. Öljyhampua tuotettiin aluksi

Toimitusjohtaja Jyrki Leppälä piti kiinnostavan ja elämän makuisen esitelmän Transfarmin toiminnasta ja kehityskaaresta.

vain siemeneksi vientiin, mutta sittemmin haluttiin lisätä jalostusastetta kotimaassa. Vuonna 2021 tehtiin ensimmäiset viljelyttämissopimukset ja tänä päivänä sopimustuotantoa on noin 1500 ha.

Kuminan markkina on käytännössä tyydyttynyt, sillä maustekasvilla on rajallinen volyymitarve jopa maailmanmarkkinan mittakaavassa. Öljyhampun sijaan on raaka-aine ja loistava kasvivalkuainen, jolla on kysyntää ja tarvetta niin kotimaassa kuin maailmallakin. Kuorittu öljyhampun siemen on vaaleaa ja maultaan mieto. Valkuaisjauhe tehdään puristeesta, joten myös hampunöljyn markkinan on kasvetta samanaikaisesti. Hampunöljyn rasvahappokoostumus vastaa oliiviöljyä ja on myös miedon makuista. Oliiviöljyn tavoin sen savuamispiste on matala, eikä siis ole parhaimmillaan kuumalla pannulla ruokaa valmistettaessa. Vielä on promoamiselle tehtävää, jotta ostajapuoli kiinnostuisi öljyhampusta nykyistä enemmän. Yksi ensimmäisistä oma-aloitteisesti öljyhampusta kiinnostusta osoittanut oli Helsingin mylly. Tuotteita jalostaa nyt useampi yritys, joista ainakin [Hampupufarmilla](#) on myös verkkokauppa. [Foodfarmin sivuilta](#) löytyy tietoa hampun ominaisuuksista ja Helsingin myllyn hampupalosteista.

Joukkomme haisteli ja maisteli hampun siemenen eri jakeita uteliaana.

Jokainen Transfarmin messuosastolla vieraillut on päässyt maistamaan halutessaan paahdettua ja suolattua hampun siementä, mitä on mukava napostella vaikkapa jo messuilta kotiin palatessa.

Erilaiset optimimaalajit – samat viljelijät

Jyrki Leppälä kertoi öljyhampun soveltuvan keveille kivennäismaille ja myös eloperäisille maille, kun taas kumina viihtyy raskaammilla kivennäismailla ja onkin tervetullut ja hyvä kasvi sato-ominaisuuksien lisäksi myös maanparannuksessa. Myös yksivuotinen öljyhampun on erinomainen välikasvi viljelykierrossa, mutta se ei poraa tiivistymää rikki, vaan juuri tekee tiivistymän kohdalla mutkan rypsin tapaan. Siemen kannattaa kylvää vastaa lämmenneeseen maahan ja kevätkyntö

on sille eduksi. Suorakylvöönkin se soveltuu, kunhan maan rakenne on kunnossa. Öljyhampulle ei ole hyväksyttyjä torjunta-aineita ja se soveltuu myös luomuun, mikä kuminan kohdalla ei ole käytännössä realistista. Vaikka kasvuvaatimuksissa on paljon eroja, moni kuminan viljelijä on myös öljyhampun tuottaja. Ratkaisevampaa sopimustuotantoon ryhtymisessä on siis sittenkin asenne.

Öljyhampun tuottaa suuren biomassan, mutta toistaiseksi sadosta käytetään vain siemen. Lopu jää hiilisyötteeksi maahan. Korkea, jopa 2-metrinen kasvusto voi olla haastavaa puida ja pituuskasvu näyttää innostuvan pitkistä päivästä. Keski-Euroopassa pituuskasvu onkin hillitympää. Mikäli sato päästään puimaan ajoissa, lohko on oivallinen syysviljan kylvölle.

Transfarm on keskittynyt öljyhampun viljelyttämiseen, vastaanottoon, peruskunnostukseen ja markkinointiin. Muu jalostustoiminta on ulkoistettu kotimarkkinoilla muille. 70 % sadosta menee vientiin.

Öljyhampun siemenen eri jakeita

Kanta-Hämeen agronomit kiittävät mahdollisuudesta kokousta Transfarmin tiloissa, tutustua sekä kuminan että öljyhampun viljelyttämisen monipolviseen historiaan ja Jyrkin todella mielenkiintoisesta esityksestä, minkä Jyrki piti ”kylmiltään” monipäiväisen auditointijakson päätteeksi!

Teksti ja kuvat: Maarit Kari